

Research Articles

The Style and the Motifs of Thai Dum Household Textile Decoration

Anonrat Chaisriwattana, Suwadee Kiatwong, Kijjara Phromthanasri

The Effectiveness in UV Protection of Natural Indigo dyed Cotton Fabric with Different Woven Structures and Different Dyeing - Repeats

Chitra Pichaisri, Kijjara Phromthanasri, Charat Sakdanasri

The Development of Cow Manure Handicraft Paper Products in Phrayao

Prasert Pheerapipat, Duangadee Tachavata

Participation in Community Development by Group Members at Nong Or Subdistrict, Bang Pong District, Ratchaburi Province

Taphorn Jar-an, Sirinut Kiewzang, Jeeva Thongtongtong, Anuchol Paksri

The Knowledge and Behaviors of Vocational Lopburi Students on Environmental Conservation

Kunalee Deebodasing, Jeeva Thongtongtong, Anuchol Paksri, Wairadee Thaparakh

Development of Ready Made Mee-krob (Crispy Ethics Noodle) Sauce

Piphatwanit Chemsri, Walee Hulsawat

Review Articles

Conserve Homes, Conserve the World

Sirinut Kiewzang

4

11

23

31

39

49

57

บทความวิจัย

รูปแบบและวัฒนาการของลวดลายเครื่องเคลือบดินเผา

สมรวิทย์ เตชะวิเศษ, สุภัทราพร ไชยวรรณ, อรุณีพร ภู่ประเสริฐ

ประสิทธิภาพในการป้องกันรังสีอัลตราไวโอเล็ตของผ้าใยสังเคราะห์ที่มีความหนาแน่นต่างกันและการดูดซับน้ำของผ้าใยสังเคราะห์ชนิดต่างๆ

สุวิภาดา เตชะวิเศษ, อรุณีพร ภู่ประเสริฐ, อรุณีพร ภู่ประเสริฐ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์กระดาษสาจากขี้เฒ่าในเขตพื้นที่จังหวัดพะเยา

ประวีณา ภักดิ์ทิพย์, อรุณีพร ภู่ประเสริฐ

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของภาคเกษตรกรรมของเกษตรกรรายย่อย จำนวนบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

ศศิมา อธิคุณ, ศุภมาส นันทวงศา, อรุณีพร ภู่ประเสริฐ, อรุณีพร ภู่ประเสริฐ

ความรู้และพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาวิชาช่างเทคนิคจังหวัดอุบลราชธานี

กมลวิภา สันติสุข, อรุณีพร ภู่ประเสริฐ, อรุณีพร ภู่ประเสริฐ, อรุณีพร ภู่ประเสริฐ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารเจี๋ยรูป

สุวิภาดา เตชะวิเศษ, อรุณีพร ภู่ประเสริฐ

บทความวิชาการ

รักษามรดก อนุรักษ์โลก

สุวิภาดา เตชะวิเศษ

4

11

23

31

39

49

57

ความรู้และพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษา อาชีวศึกษาจังหวัดลพบุรี

กรรณิกา ดีบุญทอง* จารี ทองคำสิง** อนุกุล พลศิริ** วันดี ไทยพานิช***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดลพบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีการศึกษา 2553 ที่ศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดลพบุรี จำนวน 400 คน ทำการสุ่มแบบเชิงชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ และแบบสอบถามสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติที (t-test) แบบ independent วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) และหาความสัมพันธ์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดลพบุรี มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระดับสูง แต่มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระดับพอใช้ โดยสาขาวิชาที่เรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ต่างกันส่งผลให้นักศึกษามีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความรู้และพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดลพบุรีมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก และมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ($r = .322$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความรู้และพฤติกรรม นักศึกษาอาชีวศึกษา

*หัวหน้างานธุรการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

**รองศาสตราจารย์ ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

***รองศาสตราจารย์ คร.ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

The Knowledge and Behaviors of Lopburi Vocational Students on Environmental Conservation

Kunnika Deeboonthong* Jaree Thongtumluang** Anukool Polsiri** Wandee Thaipanich***

ABSTRACT

This research aimed to 1) study and compare selected vocational certificate students' knowledge and behaviors on environmental conservation, as classied by their personal characteristics; and 2) study the correlation between these students' knowledge and behaviors on environmental conservation. Using the stratified random sampling method, the researcher selected a sample group consisting of 400 upper-level vocational certificate students enrolled in the first semester of 2010 academic year at Lopburi Vocational College. The instruments of the research were a test of knowledge of environmental conservation and a questionnaire eliciting data concerning environmental conservation behaviors. Analyses of data were made using frequency, percentage, mean and standard deviation. For hypothesis testing, independent t-test, one-way analysis of variance, Scheffe' post hoc comparison method and Pearson's product moment correlation coefficient method were used, with a statistically significant level of .05. Findings revealed that the students under study showed a high level of knowledge of environmental conservation but a moderate level of behaviors on environmental conservation. The students who differed in the field of study and participation in environmental conservation activities exhibited parallel differences in environmental conservation behaviors at the statistically significant level of .05. The knowledge and behaviors on environmental conservation were found to be positively correlated at a moderate level ($r=0.322$), at the statistically significant level of .05.

Keywords : Environmental Conservation, Knowledge and Behaviors, Vocational Students.

*Head of General Affairs, Faculty of Science and Technology, Thepsatri Rajabhat University.

**Associate Professor, Department of Home Economics, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University.

***Associate Professor, Dr., Department of Home Economics, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University.

บทนำ

ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินการเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การให้การศึกษาแก่นักศึกษาและประชาชนจะช่วยให้ทุกคนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง จนเกิดทัศนคติที่ดี มีความรักที่จะหวงแหน มีความตระหนัก จริยธรรมที่ดีงาม และใส่ใจที่จะมีพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมื่อใดที่สิ่งเหล่านี้ได้พัฒนาเป็นวัฒนธรรมที่ดีงามของสังคม เมื่อนั้นการดำเนินการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก็ย่อมมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ดังนั้นการจัดการศึกษาในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ จึงควรมีการสอดแทรกเข้าไปในบทเรียนทุกระดับชั้น เพื่อให้เยาวชนได้เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยป้องกันให้ธรรมชาติรอบตัวเรารอดพ้นจากปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ (ซัชพล ทรงสุนทรวงศ์, 2548, หน้า 271)

นักศึกษาในระดับอาชีวศึกษาเป็นกลุ่มเยาวชนทางการศึกษาที่กระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกจังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่มาจากนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือมาจากนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งมักมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดเดียวกันกับที่ตั้งของวิทยาลัยอาชีวศึกษานั้น ๆ นักศึกษาเหล่านี้ล้วนมีโอกาสเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษานิสิตในสาขาวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาศิลปกรรม สาขาวิชาคหกรรม และสาขา

วิชาเกษตรกรรม เนื่องด้วยลักษณะของวิชาที่ศึกษาล้วนต้องใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และวัสดุสิ้นเปลืองเป็นวัสดุฝึกปฏิบัติแทบทั้งสิ้น ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษาและพฤติกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน หากเยาวชนกลุ่มนี้ได้รับการอบรมจากสถานศึกษาจนเกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างถูกต้อง จะนำไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสมและถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพของตนอย่างเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และรู้จักการฟื้นฟูเพื่อนำสิ่งแวดล้อมกลับคืนสู่สภาพธรรมชาติ และหวงแหนที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของตนอย่างยั่งยืน

ผู้วิจัยเลือกนักศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดลพบุรีจำนวน 5 สถานศึกษาโดยทำการศึกษาในประเด็นความรู้และพฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดลพบุรี ซึ่งผลจากการศึกษาในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงระดับความรู้และพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของกลุ่มนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษาเหล่านี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้และพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดลพบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดลพบุรี

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาภาคปกติที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปีการศึกษาที่ 2553 สาขาวิชา คหกรรม สาขาวิชาศิลปกรรม สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม และสาขาวิชาเกษตรกรรม จำนวน 2,113 คน (วิทยาลัยอาชีวศึกษาลพบุรี, 2553) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ใช้ตารางของ Taro Yamane สุ่มแบบเชิงชั้นภูมิ (สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์, เตือนใจ เกตุษา และบุญมี พันธุ์ไทย, 2545, หน้า 127).

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นแบบทดสอบความรู้แบบเลือกตอบ (multiple choices) เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านดิน น้ำ และอากาศ ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการลดอัตราการเสื่อมสูญ ด้านการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ด้านการใช้สิ่งทดแทนที่มีคุณภาพรองลงมา และด้านการป้องกันมลพิษ

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 3 ระดับ ได้แก่ ด้านการบริโภคสินค้า/บริการเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านการรักษาความสะอาด และด้านการใช้พลังงาน

หาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร K-R 20 ของ Kuder-Richardson ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบ

ทดสอบความรู้น่าเท่ากับ 0.7155 และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดพฤติกรรม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8453

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test), ค่า F หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe' และวิเคราะห์ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation)

ผลวิจัยและวิจารณ์

สถานภาพส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดลพบุรี เป็นเพศชาย (ร้อยละ 78.50) กำลังศึกษาในระดับ ปวส. ชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 69.50) เรียนสาขาวิชาอุตสาหกรรม ร้อยละ 30.80 และส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่บ้านบิดา/มารดา หรือผู้ปกครอง (ร้อยละ 77.80) ในรอบ 2 ปี มากกว่าครึ่งเคยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 58.25) โดยมีส่วนร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 1 ครั้ง ร้อยละ 66.10 และได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากสื่อทางโทรทัศน์มากที่สุด ร้อยละ 56.75

ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

กลุ่มตัวอย่างประมาณ 3 ใน 4 (ร้อยละ 77.20) มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใน

ระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1. ด้านการลดอัตราการเสื่อมสูญ ข้อที่มีความรู้ถูกต้องมากที่สุด คือ การใส่ปุ๋ยคอกเป็นการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ (ร้อยละ 95.00) ข้อที่มีความรู้ถูกต้องน้อยที่สุด คือ การนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ในบางกรณีเป็นสิ่งที่สมควรหลีกเลี่ยง (ร้อยละ 53.50) เพราะน้ำเสียบางกรณีสามารถนำกลับมาใช้ไม่ได้ งานวิจัยของธิดาวรรณ ตันตพันธ์ (2551) ได้ศึกษาการบำบัดน้ำเสียอุตสาหกรรมด้วยกระบวนการ อิเล็กโทรไลต์ แอวกูเลชัน โดยทำการบำบัดน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม โรงงานฟอกย้อมกางเกงยีน โรงงานผลิตสีทาบ้าน และ โรงงานผลิตชิ้นรูปกระป๋อง พบว่ากระบวนการอิเล็กโทรไลต์ แอวกูเลชัน สามารถบำบัดน้ำเสียให้มีคุณภาพดีขึ้นได้

2. ความรู้ด้านการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ข้อที่มีความรู้ถูกต้องมากที่สุด คือ พลาสติกที่ใช้แล้ว หรือ ขำ รูด สามารถนำมาผ่านกระบวนการผลิตใหม่ (ร้อยละ 89.75) ข้อที่มีความรู้ถูกต้องน้อยใน 2 อันดับแรก คือ บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากโฟมสามารถนำมาหลอมเพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ได้ (ร้อยละ 49.50) และเศษเหล็กที่เป็นสนิมสามารถนำไปหลอมเพื่อผลิตเป็นเหล็กใหม่ได้ (ร้อยละ 50.50)

3. ด้านสิ่งทดแทนที่มีคุณภาพรองลงมา ที่มีความรู้ถูกต้องมากที่สุด คือ แก๊สโซฮอล์เป็นเชื้อเพลิงที่ใช้ทดแทนน้ำมันเบนซินได้ (ร้อยละ 89.75) ข้อที่มีความรู้ถูกต้องน้อยที่สุด คือ การนำกะลามาพรวนแก่ไปทำกระบวยตักน้ำกิน จะไม่ก่อให้เกิดสารตกค้างจากกะลา (ร้อยละ 57.50) ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่ามีนักศึกษาถึงร้อยละ 42.50 ที่เข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการนำกะลามาใช้ประโยชน์ในรูปแบบของภาชนะต่าง ๆ งาน ชาม

โถข้าว เขยือก ชันน้ำ ถ้วยแกง แก้วน้ำ แก้วไวน์ ทัพพี ฯลฯ จะเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค จากประเด็นนี้ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักศึกษาอันจะก่อให้เกิดการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับชลลดา แสงมณี (2551) ได้กล่าวถึงกะลามะพร้าวได้ถูกนำมาสร้างสรรค์เป็นงานหัตถกรรมหลากหลายรูปแบบเหมาะสมกับการใช้งาน เนื่องจากกะลามะพร้าวเป็นวัสดุธรรมชาติที่สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่นเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้คุ้มค่า อีกทั้งคุณภาพของกะลามะพร้าวจะไม่ทำปฏิกิริยากับกรด มีความปลอดภัยและไม่พบสารพิษที่ตกค้างใด ๆ ในการนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน

4. ความรู้ด้านการป้องกันมลพิษ ข้อที่มีความรู้ถูกต้องมากที่สุด คือ ขยะและของเสียที่ทิ้งลงสู่แหล่งน้ำและทางระบบน้ำสาธารณะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ น้ำสกปรกและเน่าเหม็น และกักน้ำน้ำช่วยพัฒนาช่วยปรับสภาพน้ำเสียให้มีคุณภาพดีขึ้นด้วยหลักการเติมอากาศลงในน้ำ (ร้อยละ 88.25) ที่มีความรู้ถูกต้องน้อยกว่าร้อยละ 50.00 มี 2 ประเด็น คือ การใช้ปุ๋ยเคมีฉีดพ่นตามใบและยอดไม้จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพดิน (ร้อยละ 36.25) และสารซีเอฟซีในกระป๋องสเปรย์เป็นสารพิษที่ไม่ช่วยในการเพิ่มโอโซนในชั้นบรรยากาศ (ร้อยละ 29.00)

พฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.25) มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับพอใช้ และ หนึ่งในสาม ร้อยละ 32.00 มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1. ด้านการบริโภคสินค้า/บริการเพื่อการ

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พฤติกรรมที่นักศึกษาทำเป็นประจำมากที่สุด คือ ใช้ถุงผ้าใส่หนังสือเรียน/อุปกรณ์การเรียนมาที่สถาบันศึกษา และกำหนดปริมาณอาหารให้พอเหมาะในการรับประทาน อาหารแต่ละมื้อ (ร้อยละ 47.50) แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการบริโภคที่ดี และรู้จักคุณค่าของอาหารที่รับประทาน มีการกำหนดปริมาณที่ตนเองรับประทานในแต่ละครั้งใน ปริมาณที่เหมาะสม ไม่ตักอาหารมากจนเหลือในจานอาหาร สอดคล้องกับบัณฑิต คงอินทร์ (2550, หน้า 143) ได้กล่าวถึงแนวปฏิบัติในการบริโภคอาหารเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมว่าควรบริโภคให้พอดีและใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ถ้ามีการบริโภคจำนวนมากก็จะทำให้ต้องใช้พลังงานในการผลิตเป็นจำนวนมากส่งผลต่อสภาพแวดล้อมตามมา ส่วนพฤติกรรมที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คือ ใช้บริการถ่ายเอกสารประกอบการเรียนมากกว่าการจดบันทึก (ร้อยละ 65.00) แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้บริการถ่ายเอกสารมากกว่าการจดบันทึก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการถ่ายเอกสารนั้นสะดวกและรวดเร็ว ได้ตรงต่อเวลา แต่นักศึกษาก็ไม่ได้คำนึงถึงความสิ้นเปลืองและเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนารีรัตน์ อินทนนท์ และอิสราวดี ทองอินทร์ (2550) ที่ได้กล่าวถึงพฤติกรรมและความต้องการของผู้ใช้บริการถ่ายเอกสารของมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขต เชียงใหม่ ว่าส่วนใหญ่ใช้บริการร้านถ่ายเอกสาร ประมาณ 5 ครั้งต่อเดือน เอกสารที่นำไปถ่ายเอกสารส่วนมากเป็นเอกสารการเรียนการสอน แต่ละวิชา (Sheet) โดยถ่ายเอกสารครั้งละ 1-25 หน้า โดยเสียค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยครั้งละไม่เกิน 50 บาท

2. ด้านการรักษาความสะอาดเพื่อการ

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พฤติกรรมที่นักศึกษาทำเป็นประจำมากที่สุด คือ ถ้าไม่มีถังขยะในบริเวณที่ต้องการทิ้งจะเก็บใส่กระเป๋าทิ้งในโอกาสต่อไป (ร้อยละ 48.50) ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดลพบุรีมีโครงการการลดของเสีย และการรีไซเคิล มีการรณรงค์ลดปริมาณขยะ การแยกขยะเปียกขยะแห้ง และส่งขยะให้เทศบาลเมืองลพบุรีนำไปกลบฝัง รวมทั้งวิทยาลัยมีการจัดเตรียม ถังขยะแยกประเภทขยะที่ถูกต้อง และเพียงพอกับปริมาณขยะมูลฝอยในแต่ละวันทำให้ไม่มีปัญหาในการทิ้งขยะอย่างไร้ระเบียบวินัย และที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คือ แยกชนิดของขยะก่อนทิ้งเสมอ (ร้อยละ 62.50) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษามีจิตสำนึกในการคัดแยกขยะ และทางวิทยาลัยได้มีการจัดการเกี่ยวกับขยะ เช่นขยะเปียกขยะแห้งอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรพรรณ กองสุวรรณ (2549) ที่ศึกษาพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษาที่ 1 จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า โรงเรียนมีการจัดเตรียมภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะจะทำให้ นักเรียนมีพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง ส่วนพฤติกรรมที่ไม่เคยทำเลยมากที่สุด คือ ทิ้งน้ำมันพืชที่เหลือจากการประกอบอาหารทางท่อน้ำทิ้ง/ถังขยะโดยไม่ผ่านการบำบัด (ร้อยละ 26.75) ปริมาณสามในสี่ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด ที่ยังมีพฤติกรรมเสี่ยงในการทำให้น้ำเกิดมลพิษทางน้ำปนเปื้อนด้วยสารอินทรีย์ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ให้น้ำเน่าเสียได้ง่าย และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของน้ำซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อสิ่งมีชีวิตในการดำรงชีพ

3. ด้านการใช้พลังงานเพื่อการอนุรักษ์สิ่ง

แวดล้อม พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่
นักศึกษาทำเป็นประจำมากที่สุด คือ ปิดอุปกรณ์
หรือเครื่องใช้ไฟฟ้าทันทีที่เลิกใช้ (ร้อยละ 64.50)
แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีพฤติกรรมการอนุรักษ์
ทรัพยากรในเรื่องของการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
(อย่างไรก็ตามยังมีนักศึกษาบางส่วนที่ยังมี
พฤติกรรมการใช้ไฟฟ้าไม่ถูกต้อง) อาจเป็นเพราะ
การให้ความรู้ ของสำนักงานคณะกรรมการ
นโยบายพลังงานแห่งชาติ (2546) เรื่อง 108 วิธี
การประหยัดพลังงานเป็นแนวทางเพื่อลดการใช้

พลังงานที่สามารถปฏิบัติได้ทันที เช่น ปิดสวิตซ์
ไฟและเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดเมื่อเลิกใช้งาน
เป็นการสร้างให้เป็นนิสัยในการดับไฟทุกครั้งที่
ออกจากห้อง ขึ้นลงชั้นเดียวหรือสองชั้นไม่จำเป็นต้อง
ใช้ลิฟท์ เพราะการกดลิฟท์แต่ละครั้ง สูญเสีย
พลังงานถึง 7 บาท สอดคล้องกับงานวิจัยของ
กาญจนาและคณะ (2553) และพฤติกรรมการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คือ
ใช้ภาชนะที่เป็นกระดาษ เช่น จาน แก้วน้ำ เมื่อมี
การจัดงานสังสรรค์ต่าง ๆ (ร้อยละ 59.00)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดลพบุรีจำแนก
ตาม เพศ ระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม n=400

สถานภาพส่วนบุคคล	\bar{X}	SD	t	sig
ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
เพศ				
ชาย	29.76	4.58	1.860	.064
หญิง	28.74	4.19		
ชั้นปี				
ปวส. ชั้นปีที่ 1	29.24	4.08	-1.796	0.74
ปวส. ชั้นปีที่ 2	30.22	5.33		
การมีส่วนร่วม				
เคยมีส่วนร่วม	29.80	4.40	1.438	.151
ไม่เคยมีส่วนร่วม	29.10	4.50		
พฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
เพศ				
ชาย	36.74	9.22	-5.59	.577
หญิง	37.26	7.22		
ชั้นปี				
ปวส. ชั้นปีที่ 1	36.74	8.69	-3.89	.697
ปวส. ชั้นปีที่ 2	37.11	9.17		
การมีส่วนร่วม				
เคยมีส่วนร่วม	37.60	8.60	2.095*	.037
ไม่เคยมีส่วนร่วม	35.70	8.90		

* p < .05

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรีที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่เคยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับสูงกว่านักศึกษาที่ไม่เคยมีส่วน

ร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (=37.60 และ35.70 ตามลำดับ) นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะนักศึกษาที่เคยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับที่สูงกว่านักศึกษาที่ไม่เคยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่กำลังศึกษา และประเภทของสื่อที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

	สาขาวิชา			
	อุตสาหกรรม	คหกรรม	ศิลปกรรม	เกษตรกรรม
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
ความรู้	29.18 ^a	30.24 ^a	29.28 ^a	29.62 ^a
พฤติกรรม	38.87 ^a	37.04 ^{ab}	36.10 ^{ab}	34.63 ^b

	ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน		
	บ้านบิดา/มารดาหรือผู้ปกครอง	หอพักของทางวิทยาลัย	หอพักเอกชน
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
ความรู้	29.68 ^a	29.03 ^a	29.07 ^a
พฤติกรรม	36.87 ^a	36.31 ^a	37.85 ^a

	ประเภทของสื่อที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
	โทรทัศน์	วิทยุ	สื่อบุคคลได้แก่ บิดา มารดา ครูอาจารย์	อินเทอร์เน็ต	หนังสือพิมพ์ วารสาร สิ่งตีพิมพ์
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
ความรู้	29.46 ^a	29.85 ^a	29.56 ^a	28.82 ^a	29.97 ^a
พฤติกรรม	36.32 ^a	38.44 ^a	36.83 ^a	38.53 ^a	35.91 ^a

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรยกกำลังต่างกันในแต่ละแถวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรีที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตก

ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่เคยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับสูงกว่านักศึกษาที่ไม่เคยมีส่วน

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดลพบุรี (n = 400)

ความสัมพันธ์	r	sig.
ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กับ พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	.322*	.000

จากตารางที่ 3 พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดลพบุรี มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางบวก และมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมาก มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ดีตามไปด้วย การที่นักศึกษาได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ และคำแนะนำจากสื่อบุคคล เช่น บิดา มารดา ครูอาจารย์ อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทำให้นักศึกษามีความรู้เพิ่มมากขึ้น รวมไปถึงการได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก็จะนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้อง ส่งผลให้มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้นไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนิภา มนูญปีชู (2528, หน้า 68) กล่าวว่าความรู้และเจตคติมีความสัมพันธ์กันและทำให้เกิดการปฏิบัติตามความรู้มีส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ เกิดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติ และก่อให้เกิดความสามารถในการปฏิบัตินั้น เนื่องจากการมีความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม จะทำให้ทราบว่าต้องปฏิบัติอย่างไร และจะต้องปฏิบัติได้จริง ดังนั้นความรู้และการปฏิบัติจึงมีความสัมพันธ์กัน การสร้างเสริมความ

รู้ก็จะช่วยสร้างเสริมพฤติกรรมด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธสุดา เกรียงวัฒนหงษ์ (2543) พบว่าความรู้และพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรมของนักศึกษาสถาบันราชภัฏนครปฐม มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุป

1. นักศึกษาประมาณ 3 ใน 4 (ร้อยละ 77.20) มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับสูงและนักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.25) มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับพอใช้
2. นักศึกษาที่มีความแตกต่างกันในเรื่องเพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน สาขาวิชาที่เรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรม และประเภทของสื่อที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร มีความรู้และพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาที่มีความแตกต่างกันในเรื่องสาขาวิชาที่เรียน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน
3. ความรู้และพฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดลพบุรีมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก และมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดลพบุรี มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบางเรื่องต่ำ ผู้เกี่ยวข้องในวงการศึกษ โดยเฉพาะครู/อาจารย์ผู้สอน ควรเพิ่มบทบาท ในการสอดแทรกความรู้ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติของ

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา สุขบัว และคณะ (2553). ความรู้และพฤติกรรมการลดภาวะโลกร้อนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. วารสารเกษตรศาสตร์ 53(1) (มกราคม-เมษายน : 24-32.

จิรพรรณ กองสุวรรณ. (2549). พฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อังกฤษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาที่ 1 จังหวัดกาญจนบุรี. ปรินญาณิพนธ์ สุขศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชลลดา แสงมณี. (2551). กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวตำบลแม่เจ้าอยู่หัว. กลุ่มหัตถกรรมคนพิการบ้านสระแก้ว อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์. (2548). มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์.

ธิดาวรรณ คัมภนันทน์. (2551). การบำบัดน้ำเสียอุตสาหกรรมด้วยกระบวนการอิเล็กโทรโคแอกกูเลชัน. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

นารีรัตน์ อินทนนท์ และอิสราวดิ ทองอินทร์. (2550). พฤติกรรมและความต้องการของผู้ใช้บริการถ่ายเอกสารของมหาวิทยาลัย

นักศึกษาได้อย่างเหมาะสม

2. นักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับพอใช้ สถานศึกษาควรจัดโครงการ/กิจกรรม เช่น โครงการประกวดผลิตภัณฑ์และพัฒนาวัสดุเหลือใช้ และส่งเสริมให้นักศึกษาทุกชั้นปีมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่. ฝ่ายวิจัยสำนักวิชาการ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่.

นิภา มนูญปัจ. (2528). การวิจัยทางสุขศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรบัณฑิต.

บัณฑิต กงอินทร์. (2550). รุก-รับ "โลกร้อน" ก่อนโลกหายนะ. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์มติชน.

สุทธสุดา เกรียงวัฒนพงษ์. (2543). ความรู้และพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรมของนักศึกษาสถาบันราชภัฏนครปฐม. ปรินญาณิศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุรศักดิ์ อมรัตน์ศักดิ์ เตือนใจ เกตุษา และบุญมี พันธุ์ไทย. (2545). การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3).

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ. (2546). 108 วิธีประหยัดพลังงาน อีกหนทางช่วยชาติของคนไทย. ค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2553, จาก <http://www.eppo.go.th/encon/encon-108-T.html>.